

Beskatning, der var paa disse Varer, baade virkede valutaforbedrende og gav Penge i Statskassen, og begge Dele er tiltrængt. Jeg kan ikke forstaa, at den nuværende Regering er saa stærkt imod en saadan Toldsats, det er jo dog ikke en af de allernødvendigste Varer, der her er Tale om. Men det værste er, at denne Regeringens Stilling i vide Kredse fremkalder den Opfattelse, at Regeringen overhovedet ikke vil gaa med til at stille Krav til den jævne Befolkning i Retning af Indskrænkninger; og jeg tror dog, man maa erkende, at skal vi ud af den vanskelige Situation, hvori vi befinder os, maa alle være med, ingen kan blive fri, enhver maa yde sit Bidrag og vise den Resignation, som nu en Gang er nødvendig.

Jeg tror ikke, Forholdene er saadanne, at vi har nogen særlig Grund til at frygte for, at vor Valuta skal stille sig daarligt, at vor Krone skal falde stærkt. Der er imidlertid een Ting, der vil kunne virke stærkt i den Retning, og det er den tilstedeværende Frygt for, at Regeringen vil indføre Foranstaltninger, der hindrer Erhvervene i at handle, som de nu mener det er rigtigt, i at forsyne sig og købe, naar de finder det rigtigt. Det er efter mit Skøn afgjort uheldigt. Naar man faar den Sky fjernet — den er et Stykke nede ved Horisonten, og jeg vil ønske, den helt maa forsvinde —, tror jeg, Forholdet af sig selv ganske naturligt vil stille sig saaledes, at man køber smaat. Priserne paa mange Varer er ret høje, og det er altsaa sandsynligt, at de vil blive lavere, og Pengene er dyre og knappe. Naar man har Udsigt til at forsyne sig med Varer, naar som helst man vil, tror jeg derfor, der vil være en naturlig Tilbøjelighed til at udsætte sine Indkøb saa længe som muligt og ikke købe mere, end man har Brug for; og dette vil være absolut valutagavnligt. Men det kan ikke nægtes, at en truende Regeringsforanstaltning, som lukker af for Tilladelsen til at købe, kan animere adskillige til at forsyne sig med mere, end de har Brug for, idet det utvivlsomt vil være en Fordel at ligge med et større Lager af de paagældende Varer paa det Tidspunkt, da de bliver enten importreguleret eller rationeret. Jeg tror, at for saa vidt har den høje Regering noget Ansvar for, at Valutasituationen i Øjeblikket stiller sig lidt vanskeligt. Det vilde være heldigt, om man kunde faa den Opfattelse, at en Importregulering er en Foranstaltning, der ikke kan gennemføres i begge Ting i Øjeblikket. Jeg tror, det vilde hjælpe paa Valutaen.

Jeg skal med disse Bemærkninger anbefale Forslaget til velvillig Behandling her i Tinget, men med en kort Udvalgsbehandling.

Lange: Da Rigsdagen for nogle Maaneder siden vedtog Forslaget om Oprettelse af en Valutacentral, var det fra vor Side en Førudsætning, at denne Central's Opgave ikke skulde være at gribe ind i Valutahandelen, at Centralen ikke skulde være en Central for Valutahandel, men en Central for Valutaoplysning. Vi ønskede, den skulde løse den Opgave at skaffe os en virkelig Oversigt over vore Valutabeholdninger, skaffe os Oplysninger om, hvilken Rolle Spekulationen spillede, og derigennem virke vejledende for Institutioner, der driver Handel med Valuta eller har den Opgave at fordele Valuta, og virke oplysende og vejledende for Regeringen og Rigsdagen, der efter vor Mening har et Ansvar for, at der træffes de virkelig effektive Foranstaltninger, der muliggør den Stabilisering af Valutaforholdene, som er i saa høj Grad nødvendig. Men vi havde ikke tænkt os, og jeg tror ikke, der var nogen, der paa det Tidspunkt tænkte sig, at det var Valutacentralens Opgave at gribe ind i den legitime Valutahandel.

Jeg for mit Vedkommende havde derfor heller ikke tænkt mig, at man vilde have truffet de Bestemmelser, som Valutacentralen for nogle Uger siden traf, Bestemmelser, der griber dybt ind i de naturlige Forhold. Ved disse Bestemmelser tvinger man i mange Tilfælde Erhvervslivet ind i Valutaspekulationer, som de paagældende slet ikke har ønsket at komme ind i, og som maaske i mange Tilfælde gaar langt udover deres økonomiske Bæreevne. Det former sig saaledes i Forretningenslivet, at importerede Varer i mange Tilfælde er solgt, længe før Betalingstiden er inde, og det er derfor en ganske naturlig Ting, at en Importør har Mulighed for at dække sig og derved undgaa den store Risiko, det medfører, at man ikke kan dække sin Valuta ind, før Varerne er forfaldet til Betaling, saaledes som man nu har fastslaaet; thi saa kan man jo ikke kalkulere sin Varepris, før længe efter at Varen er solgt. Rigsdagen og Valutacentralen har derfor gennem disse supplerende Foranstaltninger paataget sig et stort Ansvar, hvis det ikke i det lange Løb bliver muligt for Valutacentralen at holde Kurserne der, hvor de nu i lang Tid er blevet holdt, men vi faar en Stigning, som vil paaføre de handlende, som mod